

แนวทางการพัฒนานโยบายมหานครปลอดภัย ด้านปัญหายาเสพติด สำนักงานเขตบางกะปิ
แขวงหัวหมาก กรุงเทพมหานคร

อภิสิทธิ์ รักบำรุง

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยาเสพติดนั้นเป็นปัญหาที่ยืดเยื้อมาเป็นเวลาช้านานและส่งผลกระทบต่อเป็นบริเวณกว้างจนถึงระดับใหญ่กว่า ยาเสพติดนี้เริ่มก่อตัวในชุมชนขนาดเล็กและแพร่ออกไปสู่ชุมชนอื่นๆอย่างรวดเร็ว และถือได้ว่าเป็นปัญหาระดับชาติ โดยองค์การสหประชาชาติได้กำหนดให้วันที่ 26 มิถุนายนของทุกปี เป็นวันต่อต้านยาเสพติดโลก จากรายงานสถานการณ์ปัญหาเสพติดโลก ประจำปี พ.ศ.2550ของสำนักงานยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ ระบุสถานการณ์การผลิต การลักลอบค้ายาเสพติดหรือยาเสพติดเกือบทุกประเภททั่วโลกอยู่ในเกณฑ์คงที่ ปัจจุบันมีผู้เสพยาเสพติดประมาณ 200 ล้านคน หรือประมาณร้อยละ 5 ของประชากรโลก และขณะที่ประมาณ 25 ล้านคนคิดเป็นร้อยละ 0.6 ของประชากรโลกเป็นกลุ่มผู้ติดยาเสพติด(สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2551: 153)

เนื่องด้วยสถานการณ์ปัญหาเสพติดของประเทศในปัจจุบันจัดได้ว่าอยู่ในขั้นวิกฤต โดยสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดได้ทวีความรุนแรงขึ้นอย่างรวดเร็ว เพราะมีการผลิตยาเสพติดทั้งภายในประเทศและมีการลักลอบนำเข้ามาจากต่างประเทศมากมายหลายชนิด เช่น เฮโรอีน ยาบ้า ยาอี เป็นต้น ถึงแม้เจ้าหน้าที่จะได้ปราบปรามจับกุมการค้ายาเสพติดอย่างเข้มงวดและจริงจัง แต่ก็ไม่ทำให้การแพร่ระบาดของยาเสพติดลดลงเลยแต่กลับทำให้ผู้ผลิตได้พัฒนายาเสพติดให้ออกฤทธิ์ได้แรงขึ้นและการตรวจพบสารเสพติดในตัวผู้เสพได้ยากขึ้น ทำให้เจ้าหน้าที่จับกุมได้ยากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ในการดำเนินการปราบปรามยาเสพติดยังมีเจ้าหน้าที่ของรัฐจำนวนไม่น้อยเข้าไปมีผลประโยชน์และมีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติดเสียเอง ทำให้การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไม่สัมฤทธิ์ผล จากสภาพปัญหาดังกล่าว ได้ส่งผลกระทบต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่นับจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ซึ่งจากสถิติพบว่าผู้ติดยาเสพติดจำนวนมากจะเป็นผู้ก่อคดีอุกฉกรรจ์ นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติและปัญหาความมั่นคงแห่งชาติอีกด้วย หากปล่อยไว้ให้เนิ่นช้าจะก่อให้เกิดวิกฤตการณ์ทางสังคมอย่างรุนแรงจนไม่สามารถแก้ไขได้ เพราะปัญหาเสพติดมิใช่เรื่องที่จะสามารถควบคุมให้อยู่ในวงจำกัดได้อีกต่อไป แต่กลับจะเป็นปัญหาระดับชาติที่ลุกลามอย่างไม่จบสิ้น ดังนั้น จึงเห็นสมควรที่ทุกฝ่ายควรให้ความสำคัญกับปัญหาดังกล่าว พร้อมทั้งหามาตรการในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้บรรลุผลอย่างจริงจัง

มาตรการในการป้องกันนั้น เกิดขึ้นเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนพัฒนาเจตคติของประชาชนทุกคนทุกกลุ่ม ให้ตระหนักถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด และร่วมกันไม่ยุ่งเกี่ยวและ

ต่อต้านยาเสพติด ซึ่งกิจกรรมหลัก ๆ ได้แก่การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ การเผยแพร่เอกสาร การสร้างแกนนำ การบรรยายฝึกอบรมสัมมนาแก่กลุ่มเป้าหมายทั้งในสถานศึกษา สถานประกอบการ ชุมชน รวมทั้งการจัดทำโครงการป้องกันต่าง ๆ เช่น โครงการค่ายแกนนำนักเรียน โครงการโรงเรียนสีขาว ดังนั้นปัญหาเสพติดจึงเป็นปัญหาสังคมที่ “เป็นภัยคุกคาม กัดกร่อน บ่อนทำลาย” ประเทศไทยส่งผลกระทบอย่างกว้างขวางทั้งต่อปัจเจกบุคคล และสังคมส่วนรวม ซึ่งทุกคนในสังคมต้องมีความร่วมมือกันในการแก้ปัญหาเสพติด ที่เป็นปัญหาใหญ่อย่างเร่งด่วน เพราะปัญหานี้เป็นปัญหาที่ทำลายสังคม และประเทศให้เป็นที่ไปในทิศทางลบ เป็นตัวถ่วงที่ทำให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นไม่ก้าวหน้า จากการที่ศึกษาสังเกตสังคมในปัจจุบันจะเห็นได้ว่า เรื่องยาเสพติดเข้ามาสู่กลุ่มคนหรือสังคมและชุมชนได้ง่ายมาก ตั้งแต่กลุ่มเด็ก วัยรุ่น จนกระทั่งวัยผู้ใหญ่เลยทีเดียว ดังนั้นการจัดทำโครงการของรัฐบาลในประเทศจึงมีส่วนสำคัญที่จะช่วยแก้ไขปัญหายาเสพติดในเรื่องต่างๆ รวมทั้งเรื่องของปัญหาเสพติดที่เป็นปัญหาระดับชาติ รัฐบาลจึงมีโครงการต่างๆ ที่นำมาเป็นรากฐานและหาวิธีแก้ปัญหา ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ต่างๆ และส่วนต่างๆ ของสังคมและชุมชนเล็กๆ เพื่อเริ่มแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างยั่งยืน จากรากของสังคมสู่ยอดของสังคมใหญ่นั้นหมายถึง จากตำบลสู่อำเภอสู่จังหวัดและประเทศ

การจัดทำนโยบายการพัฒนาของผู้บริหารจึงมีความสำคัญที่ก่อให้เกิดผล และบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ในการนำมาพัฒนาประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบของตน การนำนโยบายมาปฏิบัติจะได้ผลสัมฤทธิ์ถ้ามีการนำมาใช้พัฒนาจากส่วนย่อยของสังคมนั้นคือ อำเภอ ตำบลและชุมชน นโยบายการพัฒนาของผู้บริหารสำนักงานเขตบางกะปิ คือ บริหารราชการตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารุงเทพมหานครให้สำเร็จและเป็นไปตามแผนพัฒนาและเป้าหมายที่กรุงเทพมหานครกำหนดไว้ 7 ด้าน ได้แก่ 1.ด้านมหานครปลอดภัย 2.ด้านมหานครสีเขียว 3.ด้านมหานครสำหรับทุกคน 4.ด้านมหานครกระชับ 5.มหานครประชาธิปไตย 6.ด้านมหานครแห่งเศรษฐกิจและการเรียนรู้ 7.ด้านการบริหารจัดการเมืองมหานคร ซึ่งในกลุ่มนโยบายด้านมหานครปลอดภัย ตามข้อ 1 นั้นจะมีส่วนสำคัญที่เกี่ยวเนื่องกับการกำหนดมาตรการโครงการและกิจกรรม ด้านยาเสพติดดังนี้คือ ปรับปรุง พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน แก้ปัญหาเสพติด อาชญากรรมในชุมชนให้หมดไป

สำนักงานเขตบางกะปิ ได้จัดทำมาตรการและโครงการและกิจกรรม ในด้านมหานครปลอดภัย คือ มิติที่ 1.2 ปลอดภัยอาชญากรรมและยาเสพติด ตามแผนพัฒนา 20ปีของกรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของบุคคลเพื่อให้คนในพื้นที่ได้รับการพัฒนา ในด้านต่างๆ ทั้ง ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา รวมทั้งด้านปัญหาเสพติด โดยในการดำเนินงานตามนโยบายด้านยาเสพติด ทางสำนักงานเขตบางกะปิ ได้จัดกิจกรรมต่างๆตามรูปแบบของโครงการ อันได้แก่ โครงการอาสาสมัครกรุงเทพมหานครเฝ้าระวังภัยยาเสพติด โครงการสถานประกอบการปลอดภัยยาเสพติด อบรมกลุ่มเสี่ยง โครงการอาชีพให้แก่ผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด เป็นต้น ทั้งนี้โครงการส่วนใหญ่

ล้วนเป็นโครงการต่อเนื่องในการพัฒนาให้กรุงเทพมหานครปลอดภัยยาเสพติด และส่งเสริมคุณภาพชีวิต เพราะการจะพัฒนาชีวิตให้ดีขึ้น ล้วนแล้วแต่ต้องมียุทธศาสตร์ประกอบต่างๆ ที่รวมกันจนมีชีวิตที่เป็นสุขและก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาของนโยบาย ด้านยาเสพติดของสำนักงานเขตบางกะปิ แขวงหัวหมาก กรุงเทพมหานคร

2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาของนโยบายด้านยาเสพติดของสำนักงานเขตบางกะปิ แขวงหัวหมาก กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนานโยบายมหานครปลอดภัย ด้านปัญหา ยาเสพติด สำนักงานเขตบางกะปิ แขวงหัวหมาก กรุงเทพมหานคร ได้กำหนดขอบเขตการศึกษาได้ดังนี้

ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา พื้นที่ศึกษาครอบคลุมพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานเขตบางกะปิ แขวงหัวหมาก กรุงเทพมหานคร คือ ชุมชนริมคลองหัวหมากน้อย มีประชากร 526 คน

ขอบเขตด้านข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ ข้อมูลที่ได้จาก บุคคลกลุ่มดังต่อไปนี้

1. เจ้าหน้าที่สำนักงานเขตบางกะปิ
2. คณะกรรมการชุมชนริมคลองหัวหมากน้อย
3. ประชาชนในชุมชนริมคลองหัวหมากน้อย

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ตั้งแต่เดือนมีนาคม ปีพุทธศักราช 2562 ถึง เดือนพฤษภาคม ปีพุทธศักราช 2562

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนานโยบายมหานครปลอดภัย ด้านปัญหา ยาเสพติด สำนักงานเขตบางกะปิ แขวงหัวหมาก กรุงเทพมหานคร ซึ่งเนื้อหาที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ รูปแบบความเป็นมาของนโยบายสาธารณะ ประกอบไปด้วย การก่อตัวนโยบาย การกำหนดนโยบาย การตัดสินใจ นโยบาย และแนวทางการพัฒนาของนโยบายมหานครปลอดภัย ด้านยาเสพติดของสำนักงานเขตบางกะปิ แขวงหัวหมาก กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินงานวิจัย

การศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนานโยบายมหานครปลอดภัย ด้านปัญหา ยาเสพติด สำนักงานเขตบางกะปิ แขวงหัวหมาก กรุงเทพมหานคร ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการศึกษาตามระเบียบวิธีวิจัยตามรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารหรือวิจัยเชิงเอกสาร โดยการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับแนวทางการพัฒนานโยบายมหานครปลอดภัย ด้านปัญหาอาเสพติด ของสำนักงานเขตบางกะปิ ดังนี้ 1. แนวคิดนโยบายสาธารณะ 2. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับวัยรุ่น 3. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด 4. ข้อมูลสำนักงานเขตบางกะปิ 5. วิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยได้ ดำเนินการศึกษาจากเอกสารทางวิชาการ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการนโยบายด้านยาเสพติด ของสำนักงานเขตบางกะปิ รวมทั้งข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือทางเว็บไซต์ต่างๆ จนได้ข้อมูลตามที่ต้องการเพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัยต่อไป การศึกษาทฤษฎี ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการนโยบายยาเสพติด สำนักงานเขตบางกะปิ ซึ่งขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้าเอกสารทั้งชั้นปฐมภูมิ ได้แก่ เอกสารข้อมูลหลักฐานโดยตรง เช่น หนังสืออ้างอิง บันทึกรายงาน หนังสือพิมพ์ต่างๆที่เกี่ยวข้อง และชั้นทุติยภูมิ ได้แก่ ข้อมูลหลักฐานที่ไม่ได้มาจากเหตุการณ์โดยตรง หรืออ้างอิงรายการวิจัย บทความ สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ผู้วิจัยจะใช้แบบสัมภาษณ์แบบเชิงลึกกับแบบกึ่งโครงสร้าง จะใช้วิธีผสมผสานระหว่างการ สัมภาษณ์แบบสนทนาอย่างไม่เป็นทางการกับการสัมภาษณ์แบบตั้งคำถามไว้ล่วงหน้า โดยอาศัยกรอบ แนวคิดที่ผู้วิจัยได้ค้นคว้า และพัฒนาจากเอกสารทางวิชาการ ผลจากการวิจัยที่ได้ศึกษาไว้แล้วเป็น สำคัญ ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง(Purposive Sampling) จำนวน 8 คน และแบ่ง ผู้ให้ข้อมูลเพื่อเป็นตัวแทนของประชากรที่ต้องการศึกษา คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนานโยบาย มหานครปลอดภัย ด้านปัญหาอาเสพติด และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไข ปัญหาอาเสพติดในพื้นที่ชุมชนริมคลองหัวหมากน้อย แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษาและอภิปรายผล

จากผลการศึกษาสรุปได้ว่า

ด้านการก่อตัวของนโยบาย คือ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าชุมชนหัวหมากน้อยประสบกับปัญหาอาเสพ ติดอย่างรุนแรง ซึ่งส่งผลกระทบต่อชุมชนหัวหมากน้อย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสภาพแวดล้อมของ ชุมชน สภาพของครอบครัว

ด้านกำหนดนโยบาย คือ ปัญหาอาเสพติดในชุมชนหัวหมากน้อยมีความสำคัญจำเป็นต้องได้รับ การแก้ไขอย่างเร่งด่วน กระบวนการชุมชนร่วมผลักดันให้เกิดแนวทางแก้ไขปัญหา โดยมีทั้งประชาชนที่ให้ความร่วมมือและไม่ให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา และประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการเสนอแนว ทางแก้ไขปัญหา

ด้านการตัดสินใจนโยบาย คือ ปัญหาอาเสพติดเป็นปัญหาสังคม มีความจำเป็นที่สำนักงานเขต บางกะปิต้องนำมาแก้ไข โดยประชาชนในชุมชนไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการหารือเพื่อหาแนวทางแก้ไข ปัญหา เพราะจะเป็นทางฝ่ายกรรมการชุมชนที่จะไปทำหน้าที่ประชุมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆกับ การแก้ไขปัญหา โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการให้ความร่วมมือในด้านนั้นๆมากกว่า

โดยสรุปกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าความเป็นมาของนโยบายด้านยาเสพติด ของสำนักงานเขต บางกะปิ ด้านการก่อตัวของนโยบาย กลุ่มตัวอย่างเห็นความสำคัญของปัญหาเสพติดภายในชุมชน หัวหมากน้อยที่เกิดขึ้น ส่งผลทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการแก้ไขปัญหาโดยรวมผลักดันให้สำนักงาน เขตบางกะปิดำเนินการไขปัญหาเสพติดขึ้น ด้านการกำหนดนโยบาย กรรมการชุมชน เข้าไปมีบทบาท ในการดำเนินนโยบายของสำนักงานเขตบางกะปิได้เต็มที่ แต่ประชาชนในชุมชนไม่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้อย่างเต็มที่ ด้านการตัดสินใจนโยบาย กรรมการในชุมชนให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาเสพติด ภายในชุมชนแต่กระบวนการดำเนินนโยบายด้านการแก้ไขปัญหาเสพติด ยังไม่มีประสิทธิภาพ เท่าที่ควร ประชาชนยังมองไม่เห็นถึงความโปร่งใสของการดำเนินนโยบายนี้อยู่

ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามปัญหาอุปสรรคและแนวทางในการพัฒนานโยบายยาเสพติด พบว่ากลุ่มผู้ให้ข้อมูล มีความเห็นต่อ

ปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาเสพติด

เหตุผลที่ยังทำให้ยาเสพติดยังมีอยู่ในชุมชน ก็เป็นเพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้อยู่ เบื้องหลังทุกอย่าง จับก็ครั้งก็ปล่อยเหมือนเดิม ไม่ดำเนินคดีใดๆ การกระทำแบบนี้ของเจ้าหน้าที่ยังทำให้ชุมชนยำแอ้งไปอีก หน่วยงานที่ขับเคลื่อนเรื่องยาเสพติดก็ทำงานไม่ต่อเนื่อง ทำชั่วคราวชั่วคราว ไม่มาติดตามผลอย่างต่อเนื่อง และการที่ชุมชนขาดผู้นำชุมชนที่มีอำนาจบาบริในการที่จะควบคุมสมาชิกในชุมชน รวมถึงการที่คนในชุมชนมีอาชีพการงานที่ไม่มั่นคง ฐานะไม่มั่นคง เด็กๆขาดการศึกษา และผู้มาให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องยาเสพติด รวมถึงการไม่ให้ความร่วมมือของประชาชนบางกลุ่มในชุมชน เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

แนวทางในการพัฒนานโยบายด้านยาเสพติดในชุมชน

ภาพรวมต้องการให้มีหน่วยงานเข้ามาช่วยเหลือ ดูแล ฝึกระวังและจับกุมผู้กระทำผิด เกี่ยวกับยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง ต้องการผลสัมฤทธิ์ของงานที่มีผลยั่งยืน และอยากให้มีการตรวจสอบ การทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ อยากให้ชุมชนมีลานกีฬา การเสริมสร้างอาชีพ เสริมสร้างความรู้ให้แก่ คนในชุมชน และเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้น่าอยู่ขึ้น มีผู้นำที่เข้มแข็ง มีอำนาจและคุณธรรม

อภิปรายผล

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนานโยบายมหานครปลอดภัย ด้านปัญหาเสพติด สำนักงาน เขตบางกะปิ แขวงหัวหมาก กรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลการวิจัยโดยแยกเป็นประเด็น ดังนี้

ด้านการก่อตัวของนโยบาย จากการวิจัยพบว่า ปัญหาของยาเสพติดในพื้นที่ชุมชน หัวหมากน้อยมีสภาพรุนแรง เป็นเพราะสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนที่เป็นลักษณะชุมชนเปิด ผู้คนเข้า และออกในชุมชนได้สะดวกสบาย จึงเป็นการเปิดช่องทางสำหรับยาเสพติดในการไหลเข้าสู่ชุมชน ซึ่ง ส่งผลกระทบต่อชุมชนมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติวงศ์ สาสวดและปรีชา ดิลกวุฒิสวัสดิ์ ได้ ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนในเขต พื้นที่เทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการศึกษาพบว่า การติดยาเสพติดของเด็กและเยาวชน มีสาเหตุมาจาก 1.สภาพแวดล้อมในชุมชนมีแหล่งซื้อขายยาเสพติดอย่างแพร่หลาย 2.การได้รับแรง

สนับสนุนจากสังคมเพื่อนที่ติดยาเสพติด 3. การเลียนแบบเพื่อนที่ติดยาเสพติด 4. สถานศึกษาขาดสถานที่ที่จะมาช่วยผ่อนคลายความเครียดให้กับนักเรียนนักศึกษา 5. นักเรียนนักศึกษาอยู่ในวัยที่ยากรู้ยากลอง 6. ปัญหาครอบครัวแตกแยกและ 7. การรับรู้ข่าวสารผิดๆเกี่ยวกับยาเสพติด ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่ของรัฐคือผู้บริหารสถานศึกษา บางแห่งขาดความมุ่งมั่นและเอาใจใส่ในการป้องกันหรือแก้ปัญหาเสพติดในสถานศึกษา และการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะบอกว่่านักเรียนคนใดในโรงเรียนใดติดยาเสพติดเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาก เพราะอำนาจในการควบคุมนักเรียนเป็นหน้าที่ของโรงเรียน เสนอรูปแบบที่เหมาะสมในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด 1. สร้างเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันยาเสพติด 2. การจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ 3. จัดโครงการโรงเรียนป้องกันยาเสพติด 4. ส่งเสริมครอบครัวสีขาวและครอบครัวเข้มแข็ง 5. ปราบปรามผู้ค้ายาเสพติดรายสำคัญและลดความเดือดร้อนของประชาชน และ 6. โครงการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพยาเสพติดแบบบูรณาการ

ด้านการกำหนดนโยบาย จากการวิจัยพบว่า ปัญหายาเสพติดในชุมชนหัวหมากน้อยมีความสำคัญจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน กรรมการชุมชนร่วมผลักดันให้เกิดแนวทางแก้ไขปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรีย์ บุญญานุกพงศ์ และคณะ (2555) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบและกระบวนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า บริบทชุมชนมีความสัมพันธ์กับสถานการณ์ปัญหายาเสพติดและระดับความสำเร็จในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กล่าวคือ สถานการณ์ปัญหายาเสพติดในพื้นที่ชุมชนที่มีความเป็นเมืองสูงจะมีขนาดและความซับซ้อนของปัญหาสูงมาก การติดตาม ตรวจสอบและ การเข้าถึงกลุ่มประชากรเป้าหมายทำได้ยาก ส่งผลให้การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไม่สามารถครอบคลุมได้ทั้งพื้นที่ ประสิทธิภาพหรือความสำเร็จในการดำเนินงานในเขตเมืองจะเกิดขึ้นบางพื้นที่หรือบางชุมชนที่คนในชุมชนรวมกลุ่มกันได้อย่างเข้มแข็ง ขณะที่ชุมชนที่มีความเป็นเมืองน้อยหรือชุมชนชนบท เช่น เทศบาลตำบล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล แม้ว่าบางพื้นที่สถานการณ์ปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นจะมีความรุนแรงแต่ความซับซ้อนของปัญหาจะน้อยกว่าที่เกิดขึ้นในเขตชุมชนเมือง นอกจากนี้ การติดตาม ตรวจสอบและเข้าถึงกลุ่มประชากรเป้าหมายสามารถทำได้ง่ายกว่าในพื้นที่เขตเมือง การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจึงมีความสำเร็จหรือเกิดประสิทธิผลครอบคลุมได้ทั้งชุมชนและมีความยั่งยืนในการดำเนินงานมากกว่าชุมชนเขตเมือง ทั้งนี้เพราะลักษณะสังคมชนบทไม่ค่อยมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรม คนในชุมชนชนบทมีความสัมพันธ์ทางสังคมที่ใกล้ชิด ความเป็นเครือญาติสูง มีความรู้สึกผูกพันร่วมเป็นเจ้าของชุมชนและร่วมเป็นเจ้าของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนเขตเมือง รูปแบบและกระบวนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งที่นำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินงาน คือ การประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในชุมชน (หน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคธุรกิจ องค์กรอิสระและเครือข่ายภาคประชาชน) โดยกระบวนการดำเนินงานที่สำคัญที่สุด คือ การร่วมกันค้นหาและทำความเข้าใจสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน และยุทธศาสตร์หรือวิธีดำเนินงานที่ส่งผลให้กิจกรรมที่จัดทำประสบความสำเร็จ คือ การทำงานเป็นทีมเดียวกันโดยมีการแบ่งหน้าที่ดำเนินงานโดยไม่แบ่งส่วนงาน

และการใช้ทุนทางสังคมในชุมชนเป็นฐานในการดำเนินงาน กลไกการดำเนินงานที่สำคัญ คือ การใช้ศักยภาพของทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้ หน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกและสนับสนุนการปฏิบัติงานของทุกภาคส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำหน้าที่ประสาน สนับสนุนและร่วมการดำเนินงานกับทุกหน่วยงานและเครือข่ายภาคประชาชน ภาคประชาชนและองค์กรเครือข่ายทำหน้าที่เฝ้าระวังป้องกันปัญหาในชุมชนและติดตามผลการดำเนินงาน โดยกลไกสำคัญที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน คือ การเปิดพื้นที่แลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความคิดเห็น และการเปิดโอกาสให้เยาวชนมีบทบาทในการดำเนินงาน ความยั่งยืนของการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนจะเกิดขึ้นได้โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนั้น การสร้างการรับรู้ให้คนในชุมชนเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นในชุมชน รวมถึงผลกระทบที่คนในชุมชนจะได้รับทั้งต่อชีวิตทรัพย์สิน ครอบครัว เครือญาติ ชุมชนและสังคม จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยกระตุ้นให้คนในชุมชนเกิดความเข้าใจ ความสำนึก และความตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาและความสำคัญของการเข้ามามีบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหาร่วมกันในฐานะเจ้าของปัญหา ซึ่งจะส่งผลให้การขับเคลื่อน การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนเกิดขึ้นได้และเกิดผลอย่างยั่งยืน

ด้านการตัดสินใจนโยบาย จากการวิจัยพบว่า **ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาสังคม มีความจำเป็นที่สำนักงานเขตบางกะปิต้องนำมาแก้ไข โดยประชาชนในชุมชนไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการหารือเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา เพราะจะเป็นทางฝ่ายกรรมการชุมชนที่จะไปทำหน้าที่ประชุมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆกับการแก้ไขปัญหา โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการให้ความร่วมมือในด้านนั้นๆมากกว่า** ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีระ แก้วกล้า (2548) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในการประชุมเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดมีประมาณปีละหนึ่งถึงสองครั้ง และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด คือ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติด และความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผลการวิจัยได้ให้ผลที่สามารถนำไปใช้ได้ทางปฏิบัติ โดยผลการวิจัยได้ให้ข้อมูลเพื่อใช้เป็นข้อเสนอแนะที่สำคัญ กล่าวคือ ควรมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลปัญหายาเสพติดเพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดระหว่างผู้ที่พักอาศัยอยู่ในชุมชนในระยะเวลาไม่นานนัก เจ้าหน้าที่ของรัฐควรมีโอกาสมากขึ้นในการเข้ามาติดต่อสอบถามกับชาวบ้านและคณะกรรมการหมู่บ้าน เพื่อกระตุ้นให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ผู้นำหมู่บ้านควรแสดงบทบาทสำคัญในการเรียกประชุมให้ถี่ขึ้นเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน และเจ้าหน้าที่รัฐต้องให้ข้อมูลที่จริงทันสมัยและเข้าใจง่ายให้กับประชาชนและคณะกรรมการหมู่บ้าน เพื่อกระตุ้นให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะสำหรับนโยบาย

1. สำนักงานเขตบางกะปิต้องสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชน ในเรื่องความเป็นมาของนโยบายตั้งแต่การก่อตัวของนโยบาย การกำหนดนโยบาย และการตัดสินใจ

2. ประชาชนสามารถเข้าไปมีบทบาทในการตรวจสอบการดำเนินงานของสำนักงานเขตบางกะปิ เพื่อให้สำนักงานเขตบางกะปินั้นมีความโปร่งใส

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหายาเสพติด ของสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนต่อนโยบายด้านยาเสพติดของสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

บรรณานุกรม